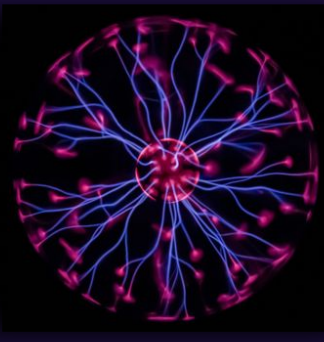

ಜ್ಞಾನ

ಲೋಕ

Nov-Dec 2019

Compiled, edited and published by Venkateshprasanna H M & Shivaprasad K

ಕರ್ನಾಟಕ ರಸಪ್ರಶ್ನೆ ಸ್ಪರ್ಧಾವಳಿ!

ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಸರಿ ಉತ್ತರ ನೀಡಿ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿ!

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಳಗೆ...

Jñāna

Loka

A Multi-Faceted, Multi-Language Monthly Magazine

Table of Contents

1. Editorial

- Venkateshprasanna 1

2. ವಿಚಾರಲಹರಿ

- ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ 3

3. Sanskrit: Chennai Margazhi season in verses

- ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ: ಎಚ್. ಎಸ್. 6

4. ಸೀಗಿ ಗುಡ್ಡದ ಕರಡಿ ಸಂಸಾರ : ಭಾಗ ೨

- "ಹಂಸಾನಂದಿ" 10

5. ಲಘು ಬರಹ: ನಾಯಿಗಳ ಸಮಾವೇಶ: ಒಂದು ವರದಿ

- ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ 14

6. ಕವನ: "ರೆ..."

- ವೆಂಕಟೇಶಪ್ರಸನ್ನ 17

7. ಕರ್ನಾಟಕ ರಸಪ್ರಶ್ನೆ ಸ್ಪರ್ಧಾವಳಿ

- ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ 19

8. The Temple Town of Nashik

- Venkateshprasanna 21

9. ಸಂಕೇತಿ ಭಾಷೆ: ಮಕ್ಕಳ ಕವನಗಳು

- ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ಕೃ. ಮೂರ್ತಿ 28

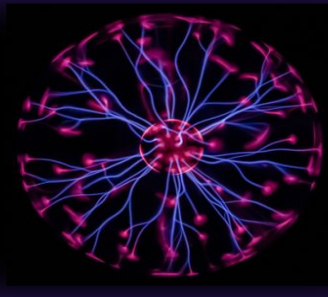
10. A Series on Economic Recession: Part 3

- Shivaprasad 30

Title Page:

Chennakeshava Temple, Belur, Karnataka
Morning of Kannada Rajyotsava day of 2010
(Clicked by Venkateshprasanna)

ಜ್ಞಾನ

ಲೋಕ

Editorial

- Venkateshprasanna

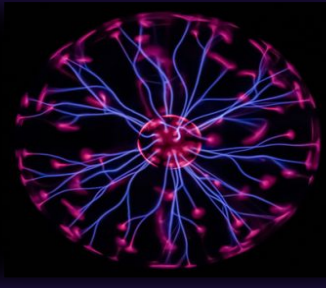
Hello everyone and welcome to the November - December 2019 edition of Jnana Loka. We continue to keep the magazine multilingual with a strong focus on Kannada and Karnataka in this edition, on account of the Kannada Rajyotsava in the month of November. So, in addition to articles in Kannada and English, we have wonderful contributions in Sanskrit and Sanketi languages too. These are two of the many languages / dialects that are used within the state of Karnataka as a spoken language even today.

Firstly, in Sanskrit in this edition, there is a delightful poem of 20 verses that describe with great fervour, the experiences of the yearly Carnatic music season in Chennai that happens in the month of Margazhi (usually December in the English calendar). **Sri Raghavendra Hebbalalu**, an engineer by profession with an avid interest in Sanskrit language and literature has authored these pearls after his first hand experience at the Chennai Margazhi season last year and has been kind enough to share this with us.

Dr. Srikaanth K Murthy, a doctor by profession and a multilingual poet, carnatic musician, Vaggeyakara and many more by interest and deep knowledge, shares some of the shishu kavyas (poems for children) he has written in the Sanketi dialect. For readers who want to know more about Sanketis and their dialect and their illustrious contributions to the culture of Karnataka, there is also a podcast series by Sri Murthy that was brought out recently by the Talk of the Town folks, shared at the end of the article.

We also feature the second and concluding part of the story of Earth's poles and directions, a scientific write up in simple Kannada, by **Sri "Hamsanandi"** too in this edition.

Jñana

Loka

Shivaprasad also concludes his series on recession in this edition, and also shares a very inspiring story in the “Vichaaralahari” of this edition, on how technology can help farmers, in time for the National Farmers Day.

We also have a light hearted article by Shivaprasad in this edition on a conference of stray dogs of Bengaluru!

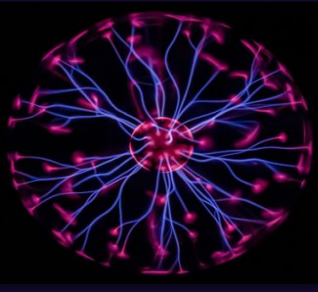
There are a couple of articles from my end. First, a Kannada translation of the very famous English poem “If” by **Rudyard Kipling** (of The Jungle Books fame). Second, a travelogue of Nashik, Maharashtra, a place brimming with history and architecture.

Additionally, we are featuring a **quiz on the state of Karnataka** in this edition. And this time, as a competition in which our readers can participate. More details about this are shared on page 19, and those who send in all the answers correctly stand to win prizes from Jnana Loka! So, do participate in large numbers and share this with your friends and family! The winners would be announced in our January edition.

So, here’s wishing a very happy and prosperous new year 2020 for all our readers and see you all again with our January edition!

ಜ್ಞಾನ

ಲೋಕ

ವಿಚಾರಲಹರಿ

- ಶಿವಪ್ರಸಾದ್

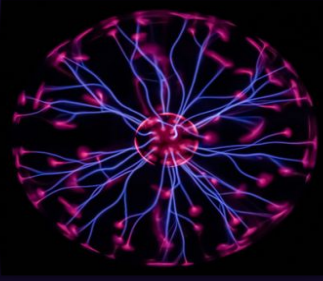
ಜ್ಞಾನಲೋಕದ ನವೆಂಬರ್ ಹಾಗೂ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳ ಸಮಗ್ರ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಸ್ವಾಗತ. ನಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಓದಿ ನಮಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಾವು ಆಭಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ವಿಚಾರಲಹರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿನಂತೆ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಲವಾರು ಸ್ವಾರ್ಥ ಅಪ್ ಕಂಪನಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತುತ್ತಿವೆ. ಸಮಾಜದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೋ ಅಥವಾ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಅವಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಹಾರದ ರೂಪ ನೀಡುವುದೇ ಇವುಗಳ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ರೀತಿಯ ಹಲವಾರು ಸ್ವಾರ್ಥ ಅಪ್‌ಗಳು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ಭಾರತದ ಉನ್ನತ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಕಂಪೆನಿಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿವೆ. ಇನ್ನು ಹಲವು ಸ್ವಾರ್ಥ ಅಪ್‌ಗಳು ಕೇವಲ ಸ್ವಂತ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ವ್ಯಾಲ್ಯೂಯೇಷನ್, ಬಂಡವಾಳ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ಮರೆತು ಕೇವಲ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಲಾಭಗಳಿಸುವುದರ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದು ನೆಲಕಚ್ಚಿವೆ. ನಾನು ಈಗ ಬರೆಯ ಹೊರಟಿರುವುದು ಈ ರೀತಿಯ ಸ್ವಾರ್ಥ ಅಪ್ ಒಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಬಂಡವಾಳ ಆಕರ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಲ್ಯೂಯೇಷನ್‌ಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೀಳದೆ, ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ನೋಡಿದ ನಮ್ಮ ಅನ್ನದಾತರಾಗಿರುವ ರೈತರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಈ ಸಾಧನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಏಳುಬೀಳುಗಳನ್ನು ಕಂಡರೂ ಛಲಬಿಡದೆ ಅಂದುಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಕಡೆ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ಯಾವುದೇ ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಗುರಿಯತ್ತ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಧಕರೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ.

ಇವರ ಹೆಸರು ವಿಜಯಭಾಸ್ಕರ್ ಎಂದು. 2015 ರಿಂದ ನನಗೆ ಪರಿಚಯ. ಇವರು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ. IIT ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆದು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕಂಪೆನಿಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ಬೇರೂರಿದ್ದ ಅಭಿಲಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಏಕೈಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ತಮ್ಮ ಕನಸಿಗೆ ನೀಡಿದ ಹೆಸರೇ 'ಕಿಸಾನ್ ರಾಜ' ಎಂದು.

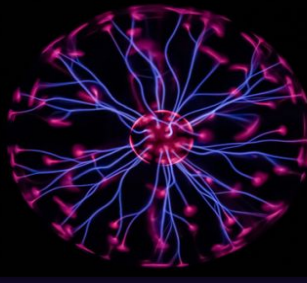
Jñāna

Loka

'ಕಿಸಾನ್ ರಾಜ' ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಕೃಷಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ. ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬೆನ್ನಲುಬು. ರೈತರು ನಮಗೆ ಅನ್ನಧಾತರು. ನಾವು ಖರೀದಿಸುತ್ತಿರುವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆಯಾದರೂ ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಉತ್ಪಾದಕರಾದ ನಮ್ಮ ರೈತರ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ರೈತರು ಕೃಷಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಶರಣಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವರ ಜೀವಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸೈನಿಕರ ರೀತಿಯೇ ನಾವೆಲ್ಲ ಸುಖನಿದ್ರೆ ಅನುಭವಿಸುವಾಗ ರೈತರು ಕೂಡ ರಾತ್ರಿ ಯಾವುದೂ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ನೀಡುವ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿದ್ಯುತ್ತಿಗಾಗಿ ಕಾಯ್ದು, ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸಿ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ರೈತರು ತಮ್ಮ ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಹಲವಾರು ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚುವಿಕೆ, ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದಾಳಿ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಕಂಡಿದ್ದ ವಿಜಯಭಾಸ್ಕರ್ ಅವರು ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ಪರಿಹಾರವೇ 'ಕಿಸಾನ್ ರಾಜ' ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದ 'ಮೊಬೈಲ್ ಮೋಟಾರ್ ಕಂಟ್ರೋಲರ್'. ಮೊಬೈಲ್ ಮೋಟಾರ್ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಒಂದು GSM ಆಧಾರಿತ ನಿಯಂತ್ರಕವಾಗಿದ್ದು, ರೈತನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಮೊಬೈಲ್ ಅಥವಾ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೈನ್ ಬಳಸಿ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ಕೃಷಿ ಮೋಟಾರ್ ಅನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ರೈತ ಮೋಟಾರ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಈ ಉಪಕರಣವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಉಪಕರಣ ರೈತರು ರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೋಟಾರನ್ನು ಆನ್/ಆಫ್ ಮಾಡಲು ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ವೋಲ್ಟೇಜ್ ಏರಿಳಿತಗಳು, ಮೂರು ಹಂತದ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿನ ದೋಷಗಳು ಮತ್ತು ನೀರು ಪಂಪ್ ಆಗದಿದ್ದಾಗ ಮೋಟಾರ್ ಜಾಲನೆಯಿಂದಾಗಿ ಮೋಟಾರ್ ಮತ್ತು ಮೋಟಾರ್ ಸ್ವಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಸಹ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮೋಟಾರು ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಆರಿಸದಿದ್ದರೆ, ಆ ಮೋಟಾರು ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ. ಇದು ವಿದ್ಯುತ್ ಮತ್ತು ನೀರು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಉಪಕರಣ ನೀರು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯುತ್ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹಾನಿಯಾಗುವುದನ್ನೂ ಸಹ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಆರಂಭಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿರೋಧ ಎದುರಿಸಿದರೂ ದೃತಿಗೆಡದೆ ರೈತರ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಈ ಉಪಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಈಗಾಗಲೇ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ 35,000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೈತರ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ರೈತರ ಕೈಗೆಟುಕುವ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿರುವುದು ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆಯೇನಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕಂಪೆನಿಗಳೆರಡು ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಮಗೆ ಮಾರಲು ಆಹ್ವಾನ ನೀಡಿದರೂ, ಈ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೇವಲ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಏಕೈಕ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು, ಬಂದ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎದುರಿಸಿ ತಾವೇ ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಇವರ ಧೀಮಂತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಇವರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ NABARD (National Bank of Agriculture and Rural Development) ಹಾಗೂ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರ 'ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಆಫ್ ಪಂಪ್ಸ್' ಎಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿ ವಿಜಯಭಾಸ್ಕರ್ ಅವರೊಡಗೂಡಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿರುವುದು ಆಶಾದಾಯಕ ವಿಷಯವೇ ಸರಿ. ಈ ಪ್ರಾಯೋಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಫಲವಾದರೆ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ NABARD ಮುಂದೆ ಇದೆ. ವಿಜಯಭಾಸ್ಕರ್ ಅವರ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗಲಿ ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಹಾರೈಕೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಅನ್ನದಾತರ ಬಾಳನ್ನು ಬೆಳಗಾಗಿಸಲು ಹಲವಾರು ಯುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮುಂದೆ ಬರಲಿ ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಆಶಯ.

GSM-based device a big boost to farmers

Project to be extended to entire nation if results fulfil expectations

PATHRI RAJASEKHAR | DC
NELLORE, DEC. 13

Tech-savvy farmers of a tiny village migrated to IoT (Internet of Things) and saved one crore litres of water and ₹1.10 lakh on power bills.

Thanks to a pilot project launched by the national bank for agriculture and rural development (NABARD) for the first time in the country, at Leguntapadu village in Nellore district, 11 months ago, to address the ordeals of the farmers to irrigate their lands, farmers are rejoicing.

Realising that farmers should be provided with an easy way of controlling/operating their motors at their convenience, without the burden of travelling all the way to the farm, which will also lead to efficient usage of both power and ground water, NABARD had supplied a GSM-based controller device named as 'Kisan Raja' to 50 odd farmers in Leguntapadu village and neighbouring villages near Nellore. The device allows farmers to control agriculture pumps using their mobile phone from anywhere at any time.

It may be mentioned here that the power supply to agriculture is limited to a few hours per day owing to the acute shortage of power in the state.

Power for the agriculture sector is mostly provided during non-peak hours, mostly at night. Even in the allotted time period, however, power supply is untimely, erratic and highly unreliable, with frequent power cuts and low voltages.

Moreover, there is considerable human risk involved due to the farmers operating their motors during nights and on rainy days. There are several instances where farmers became victims to wild animals and snakes while travelling to their fields during nights to switch on the pump sets.

To avoid going to the fields during nights, farmers switch on the pump motor and leave it 'on' for the whole night even if the farm is filled with water

INTERNET OF THINGS

A farmer tests the GSM-based controller fixed to the agriculture pump at Leguntapadu village in Nellore district. — DC

■ All the pumps are linked to the Cloud Server (Internet), called the Internet of Pumps. That server started receiving the data from all the pumps from the first of February, 2019.

ADVANTAGES OF KISAN RAJA USAGE

- Reduces number of visits to the farm.
- Eliminates the threat to physical safety of the farmers as they do not have to travel to the farms during nights (9 pm - 5 am).
- Reduced the pump damages due to the issues like low/high voltages, over load, phase reversal, dry run, etc and associated cost involved in repairing the same.
- Enhances focus on other productive work in the saved time.
- Saves fuel costs (for farmers who use motor bikes to commute to their farms).
- Saving water and electricity by eliminating auto switches.
- Reduces the physical effort and inconvenience of visiting the farms to operate the motor.

■ Reduces the cost for the farmer as he does not have to employ people to operate motors during different times of the day

since power is supplied for agricultural needs during the night hour. They don't bother about wasting two critical resources, water and power.

The other disadvantage is that the water tables are falling which results in increase in the suction of tube wells and increases the energy consumed.

Sharing the details of the project with this newspaper, district develop-

ment manager of NABARD, Nellore, M. Ravi Singh expressed satisfaction over the project. He said that each GSM-based controller costs about Rs. 6000 and they have given it free of charge.

Referring to the data being collected with respect to water usage and power consumption etc, he said NABARD may extend the year-long project to the entire nation if the final

FARMERS DELIGHTED WITH 'KISAN RAJA'

DC CORRESPONDENT
NELLORE, DEC. 13

A progressive farmer and CEO of KPL MACT (kovur podupu lakshmi mutually aided cooperative society) and associate of the national bank for agriculture and rural development (NABARD) in the project of having farmers migrate to the Internet of Things (IoT), Gunapati Bhupesh Reddy, said that they have selected farmers each cultivating lilies, vegetables, banana and paddy for the project.

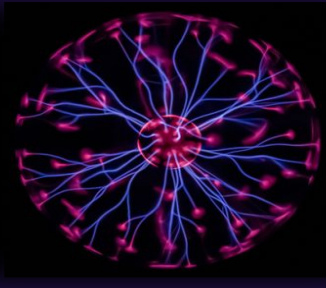
He said it had helped to know the consumption of water for each crop. Struggling that tapping groundwater with subsidised power provided by the state has only encouraged indiscriminate sinking of bore wells by farmers, he said. The controller device 'Kisan Raja' has put an end to the over-exploitation of ground water beyond recharging capacity.

A beneficiary of the programme, K. Sarath Reddy, said farmers using the controller device are very happy as they are able to operate the motors without going to the farm and also receiving alert messages to their mobiles in case of any issues such as power shutdown, lack of water or excess water in the field, among others, because of sensors installed in the field.

He said that the devices provided by NABARD have reduced pump damages due to issues like low/high voltage besides saving water and power.

results reach the expected levels. He said the deployment of the devices ended by January 30, 2019 and connected all the pumps to the Cloud Server (Internet), called the Internet of Pumps. That server started receiving the data from all the pumps from the first of February, 2019.

ज्ञान

लोकः

Chennai Margazhi season in verses

- श्री राघवेन्द्रः एच्. एस्.

A few verses written on the experiences at Chennai Margazhi Music season 2018

**श्रीपार्थसारथिर्विष्णुः कपालीशोऽपि शङ्करः ।
रत्नाकरतटे देशे पातां वः समुपस्थितौ ॥ 1 ॥**

May Lord Vishnu as Pārthasārathi and Lord Shankara as Kapālīshvara (who is auspicious despite donning skulls), residing on the shores of the sea protect you.

**मद्राख्ये रमणीयेस्मिन् आङ्ग्लशासनमण्डिते ।
सङ्गीतोत्सव्य आरब्धो धनुर्मासे सुशीतले ॥ 2 ॥**

In this beautiful city of Madras, ruled by the English, a festival of music was started in the cool month of Dhanus.

**यत्र वीथिषु फुल्लन्ति सङ्गीतकसुमान्यहो ।
तत्सौरभसमाकृष्टा रसज्ञमधुपा अपि ॥ 3 ॥**

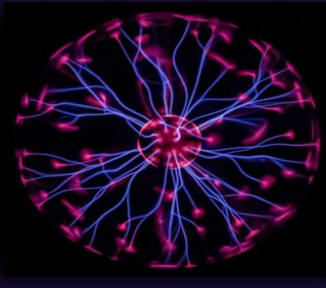
In whose streets bloom concert-flowers, and attracted by their fragrance, are those connoisseur-bees.

**सङ्गीतर्तुरिति ख्यातो देशदेशेषु मानितः ।
हेमन्तेऽपि मधुं मासं सृष्ट्वा सोऽत्र विराजते ॥ 4 ॥**

Well-known across countries as the music season, this season creates Spring even in the cold month of Hemanta.

**सम्मर्दपूतिपङ्केभ्यो जातं तत्र सितं शुचि ।
सङ्गीताकादमीनाम पद्मं वाणीसुखासनम् ॥ 5 ॥**

In the muck of traffic and stench grows a white spotless Lotus named the Music Academy, which is a smug seat for Sarasvatī.

**चित्रं तत्र सुपूज्यन्ते सभासु स्तावका बुधाः ।
ईश्वरोऽप्यनुगृह्णाति सभ्यरूपेण तानहो ॥ 6 ॥**

What a surprise that those who praise are worshipped in these sabhās! And the Almighty too blesses them in the form of the listeners.

**विपश्चिच्छेमुषीपद्मे समासीना सरस्वती ।
गीतवाद्यादिभिर्द्वारैरायाति जातु सा बहिः ॥ 7 ॥**

Goddess Sarasvatī, seated in the lotus-minds of the learned, comes out occasionally, through the doors of songs and instruments.

**यथा गङ्गार्चिता सम्यग् भावुकैर्गाङ्गवारिभिः ।
वरिवस्या तथा वाण्याः सुमनोभिस्तदीयकैः ॥ 8 ॥**

Just as Goddess Ganga is worshipped using her own water, Goddess Vānī too is adored using her own flowers.

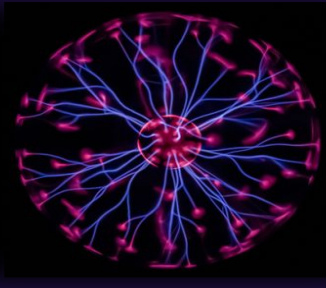
**आकर्ण्य सरसं नादं वीणे ते सुमनोहरम् ।
स्पष्टं तत्कारणं येन त्वं वाणीपाणिमण्डनम् ॥ 9 ॥**

(One on the Vīnā) O Vīnā, after listening to your sonorous sound, it is clear why you adorn the hands of Sarasvatī.

**वाणीपाणिग्रहाजौ तौ विजेतारौ शिवावुभौ ।
विरिञ्चिश्च विपञ्ची च लोकसर्जनहेतुना ॥ 10 ॥**

In the battle for Goddess Sarasvatī's hands, there were two winners. Virinchi (Lord Brahmā) & Vipanchi (the Vīnā) as they are capable of creating worlds.

ज्ञान

लोकः

**विदुषा तन्यते रागः सञ्चारसूक्ष्मवेदिना ।
विषयान्तरवैराग्यं तच्चित्रं जनितं नृषु ॥ 11 ॥**

The vidvān, knowledgeable of its intricacies, expands on the rāga. What a surprise then, that it generates virāga (dispassion) in other pursuits! (The listeners are engrossed in the music).

**स्वरप्रस्तारविन्यासवितानाध्वर्यवो विदः ।
निर्मान्ति देवनिःश्रेणीमिहैव स्वर्गदां नृणाम् ॥ 12 ॥**

The knowing artists, who are the officiators in the yajna of svara-prastāra, verily build a divine ladder that's capable of giving heaven to the listeners right here.

**सङ्गीतचित्रवैविध्यसौधमूलोत्तमा शिवा ।
एका नित्या श्रुतिः सैव जगतो ब्रह्मसद्यथा ॥ 13 ॥**

The foundation of the magical and variegated building of music is the one, same Shruti (the tonal pitch), like Brahman for the Universe.

**सानुमद्युगलन्यस्तहरिद्रोणीव सुन्दरी ।
सुनादखण्डयोर्मध्ये भव्यनीरवता शिवा ॥ 14 ॥**

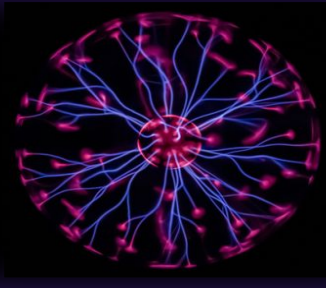
As beautiful as a verdant valley (droNii = valley) between two formidable peaks, is the glorious silence between two fragments of sonorous nAda.

(Verses 15 and 16 are about the various parts of a Carnatic concert, compared to the stages of one's life)

**ब्रह्मचर्यं यथा वर्णो यस्मिन्नभ्यासदर्शनम् ।
सूचयन्तीव गार्हस्थ्यं गायकालापसत्कृतीः ॥ 15 ॥**

The varNa is like brahmacharya, showing off practice. The ālāpana and other Kriti renditions seem to show the business of a householder.

Jñana

Loka

**वानप्रस्थ इवावस्थावनद्धवादनात्परम् ।
अन्ते च श्लोकसल्लापः संन्यास इव भारहा ॥ 16 ॥**

The period after tani āvartanam (beating of the drums) is akin to vānaprastha. In the end, is the singing of shlokas, which relieves one of one's burden, just like sanyasa.

**सङ्गीतमञ्चेषु सुशोभनानां
शीताब्धिहैमोपलसन्निभानाम् ।
कीर्तिहि धौता विदिता सुदूरात्
गभीरता वा गुरुता न दृष्टा ॥ 17 ॥**

Those resplendent on the music stage, are akin to icebergs in an icy cold ocean. Their white fame is seen from afar, but neither is their depth or weight seen. (That is, the hard work & practice that artists do behind the scenes remains unseen)

**सभान्ते च रसानन्दो रसनायाः सुखं बहिः।
द्वयोरपि यतः सौख्यं सुधर्मैव तु सा सभा ॥ 18 ॥**

In the sabhā is the bliss of rasā. Outside, however is the pleasure of the palate (rasanā). That sabhā where both are satisfied is verily like sudharmā (God Indra's sabhā)

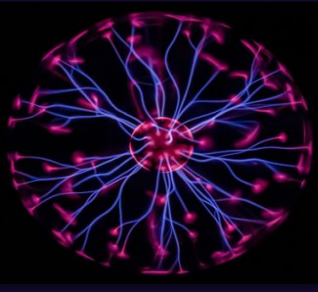
**सुमात्सुममटन्तीव द्विरेफा मधुलोलुपाः ।
सभायास्ते सभां यान्ति गानामृतपिपासवः ॥ 19 ॥**

Just as bees roam from flower to flower desirous of nectar, those that thirst after the ambrosia of music hop from sabhā to sabhā.

**कर्णाभ्यां गानपीयूषं नेत्राभ्यां वर्णवैभवम्
जिह्वायै रुचिरं भोज्यं मार्गे मद्रे रसो जगत् ॥ 20 ॥**

For the ears is the nectar of music, for the eyes is the colourful grandeur, for the palate is tasty food, in the month of Marghazhi in Chennai. The world is Rasa.

ಜಾನ್

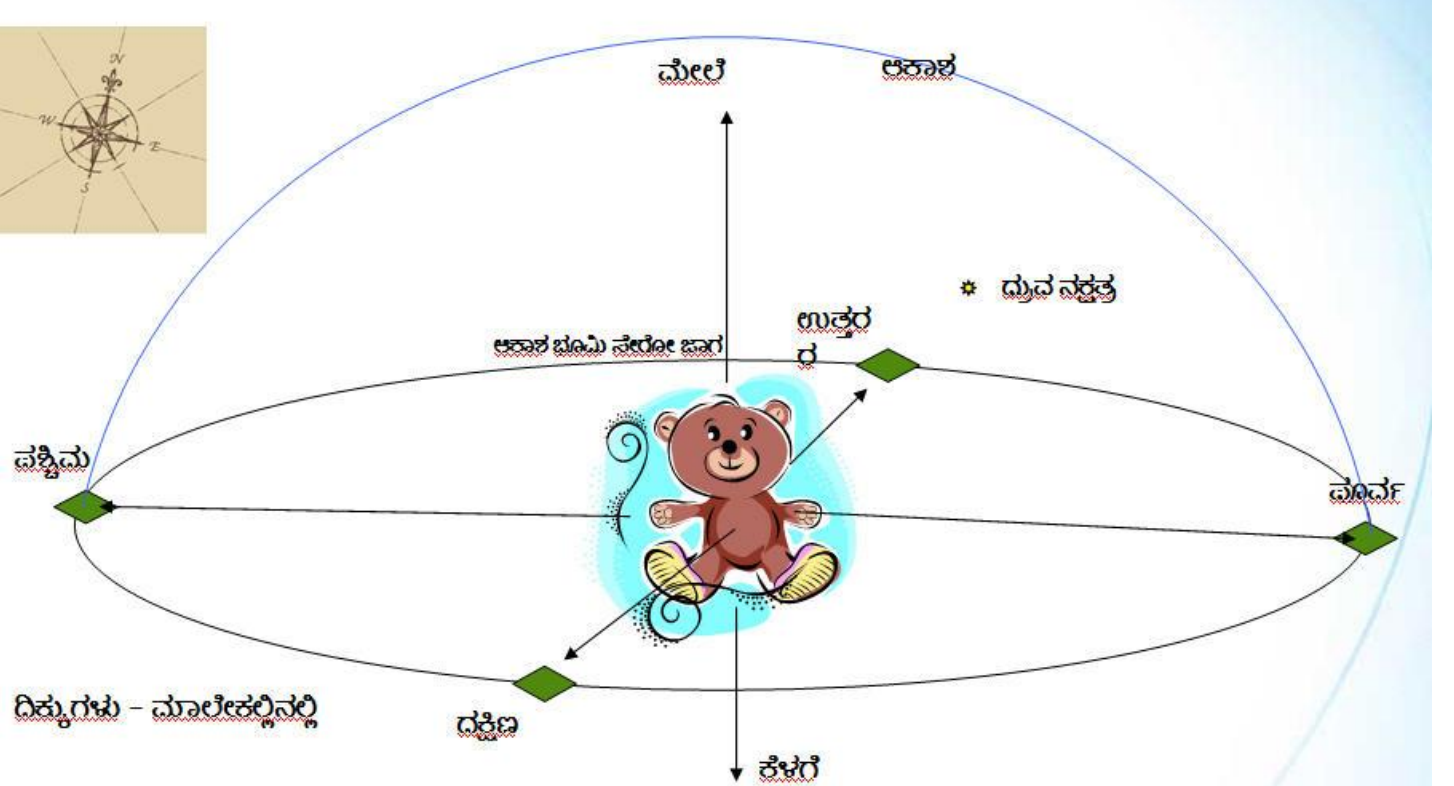
ಲೋಕ

ಸೀಗೆ ಗುಡ್ಡದ ಕರಡಿ ಸಂಸಾರ : ಭಾಗ ೨

-“ಹಂಸಾನಂದಿ”

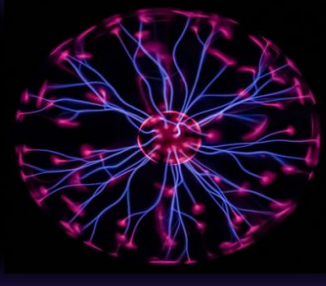
ಮೂರು ದಿನದಿಂದ ಅಣ್ಣ ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರ ಪ್ರಟಾಣೀಗೆ ಕೊರೀತಾನೇ ಇತ್ತು. ಅಣ್ಣ ಬರೆದ ಹಾಗೇ ತಾನೂ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನ ಬರೆದು ಬರೆದು ನೋಡುತ್ತ. ಆದ್ರೆ ಯಾಕೋ ಬಗೆ ಹರೀಲೇ ಇಲ್ಲ. ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾ ಹೋಗ್ತಾ ಉತ್ತರ ಧ್ರುವ ಸಿಕ್ಕತ್ತೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದಾಯಾದಿಗಳಿದಾರಂತೆ. ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಚಳಿಯಂತೆ ಅನ್ನೋ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಮನದಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಕೇಳಿ ಹೇಗಾದ್ರೂ ತಿಳ್ಕೊಳ್ಳೇ ಬೇಕು ಅಂತ ಅಣ್ಣನ್ನ ಇವತ್ತು ಮತ್ತೆ ಕೇಳ್ತು.

ಸರಿ. ಅಪ್ಪ ಕರಡಿ ಒಂದು ಚಿತ್ರ ಹಾಕಿ ತೋರಿಸ್ತು ಮೊದ್ಲಿಗೆ.

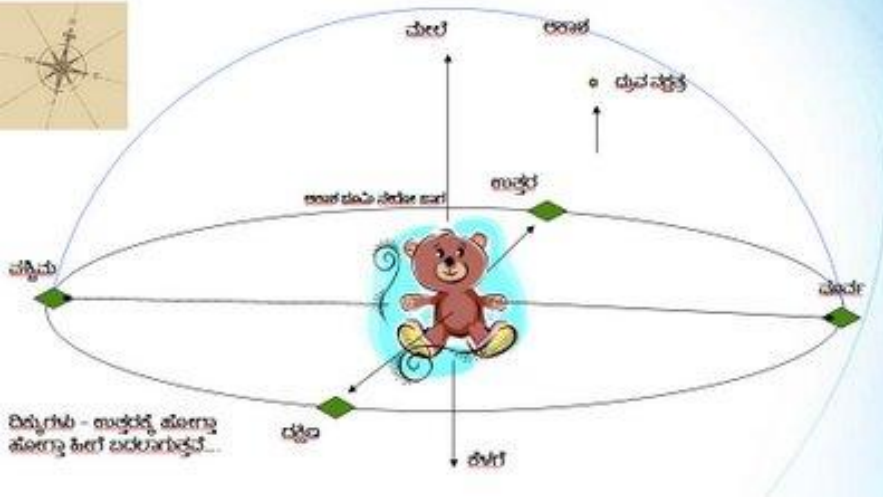

“ನೋಡು ಪ್ರಟಾ, ನಾವು ಕೂತ್ಕೊಂಡಾಗ, ನಮಗೆ ಆಕಾಶ ಒಂದು ಕವಿಚಿದ ಬಾಂಡಲೆ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಮತ್ತೆ ಅವತ್ತು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಆಕಾಶ ಭೂಮಿ ಸೇರೋ ಜಾಗ ನೋಡಿದ್ದು ನೆನಪಿದೆಯಾ? ಈಗ ನೋಡು, ಸೀಗೆ ಗುಡ್ಡಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಮಾಲೇಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣೋ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ತೋರ್ಸಿದೀನಿ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ. ಗೊತ್ತಾಯ್ತಾ?” ಅಂತು ಅಪ್ಪ.

“ಓಹೋ, ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರೆ ಉತ್ತರ. ಅದಕ್ಕೆ ಎದುರುಗಡೆ ಹೋದರೆ ದಕ್ಷಿಣ. ಹಾಗೇ ದಕ್ಷಿಣದ ಕಡೆಗೆ ನಾನು ನೋಡ್ತಾ ಕೂತಿರೋ ಹಾಗೆ ಬರ್ದಿದೀರಾ ಅಲ್ವ ಅಣ್ಣ ಚಿತ್ರನಾ? ಆಗ ನನ ಬಲ್ಲೆ ಪಶ್ಚಿಮ, ಎಡಗೈ ಪೂರ್ವ” ಅಂತು ಪ್ರಟಾಣಿ.

“ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳೆ ಪ್ರುಟ್ಟಾ. ಆಮೇಲೆ, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷ್ಯ ಗಮನಿಸು. ಇದು ನಮ್ಮೂರು ಸೀಗೇಗುಡ್ಡದಿಂದ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಮಾಲೇಕಲ್ಲಿಂದ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಊರು – ತೋರಣಗಲ್ಲೋ, ಗಂಗಡಿಕಲ್ಲೋ, ಎಲ್ಲಿಂದಲೂ ಒಂದೇ ಆಗುತ್ತೆ. ಈಗ ನಮ್ಮೂರಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತುಂಬಾ ದೂರ ನಡ್ಕೊಂಡು ಹೋದ್ವಿ ಅಂತಿಟ್ಟೋ – ಆದ್ರೆ ನಮ್ ದಾಯಾದಿಗಳ ಮನೆ ಅಷ್ಟು ದೂರದ ತನಕ ಬೇಡ, ಒಂದರ್ಧ ದೂರ ನಡುವೆ ಅಂದ್ಕೋ. ಅಲ್ಲಿಂದ ದಿಕ್ಕುಗಳು ಹೇಗೆ ಕಾಣತ್ತೆ ಅಂತ ತೋರಿಸ್ತಿನಿ” ಅಂತ ಇನ್ನೊಂದು ಚಿತ್ರ ಬರೀತು ಅಪ್ಪ.

“ಈಗ ಮೊದಲ ಚಿತ್ರಕ್ಕೂ, ಎರಡನೇ ಚಿತ್ರಕ್ಕೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೇಳು ನೋಡಣ” ಅಂತು ಅಪ್ಪ ಕರಡಿ. ಪುಟಾಣಿ ನೋಡ್ವಿಟ್ಟು – “ಹ್... ಮೊದಲ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸ್ತಿದೆ, ಎರಡನೇದರಲ್ಲಿ ಅದು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಾ?” ಅಂತ ಕೇಳು.

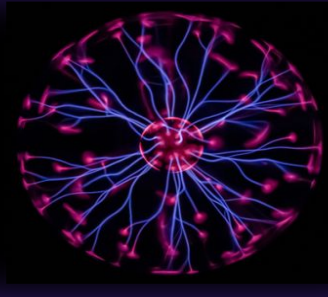
“ಹೌದು – ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳೆ. ಅಲ್ಲಾ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳೂ ಅದೇ ತರಹ ಇದೆ. ಆದ್ರೆ ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರ ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಕಾಣಕ್ಕಿಂತ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಾಣ್ತಿದೆ. ನಾವು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರವೂ ಮೇಲೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾ ಹೋಗ್ತಾ ಒಂದು ಕಡೆಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನಮ್ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಕಾಣತ್ತೆ. ಅದೇ ಜಾಗಾನ ಉತ್ತರ ಧ್ರುವ ಅನ್ನೋದು” ಅಂತು ಅಪ್ಪ.

ಪುಟಾಣಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗೇ ಅರ್ಥ ಆಯ್ತು – “ ಅಣ್ಣ, ಹಾಗಾದ್ರೆ ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕು ಹೇಗಿರತ್ತೆ ಅಂತ ಚಿತ್ರ ಬರೀಲಾ ನಾನೇ?” ಅಂತ ಕೇಳು. “ಬರಿ ಬರಿ – ಆದ್ರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತರಹ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಕರಡೀಮರಿನ ಬರೀಬೇಡ – ಅಲ್ಲಿದಾರೆ ನಮ್ ದಾಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲಾ, ಅವರೆಲ್ಲ ಬಿಳೀ ಅಂದ್ರೆ ಮಲ್ಲೆ ಹೂವಿಂತರಹ ಬೆಳ್ಳಿರ್ತಾರೆ” ಅಂತು ಅಪ್ಪ.

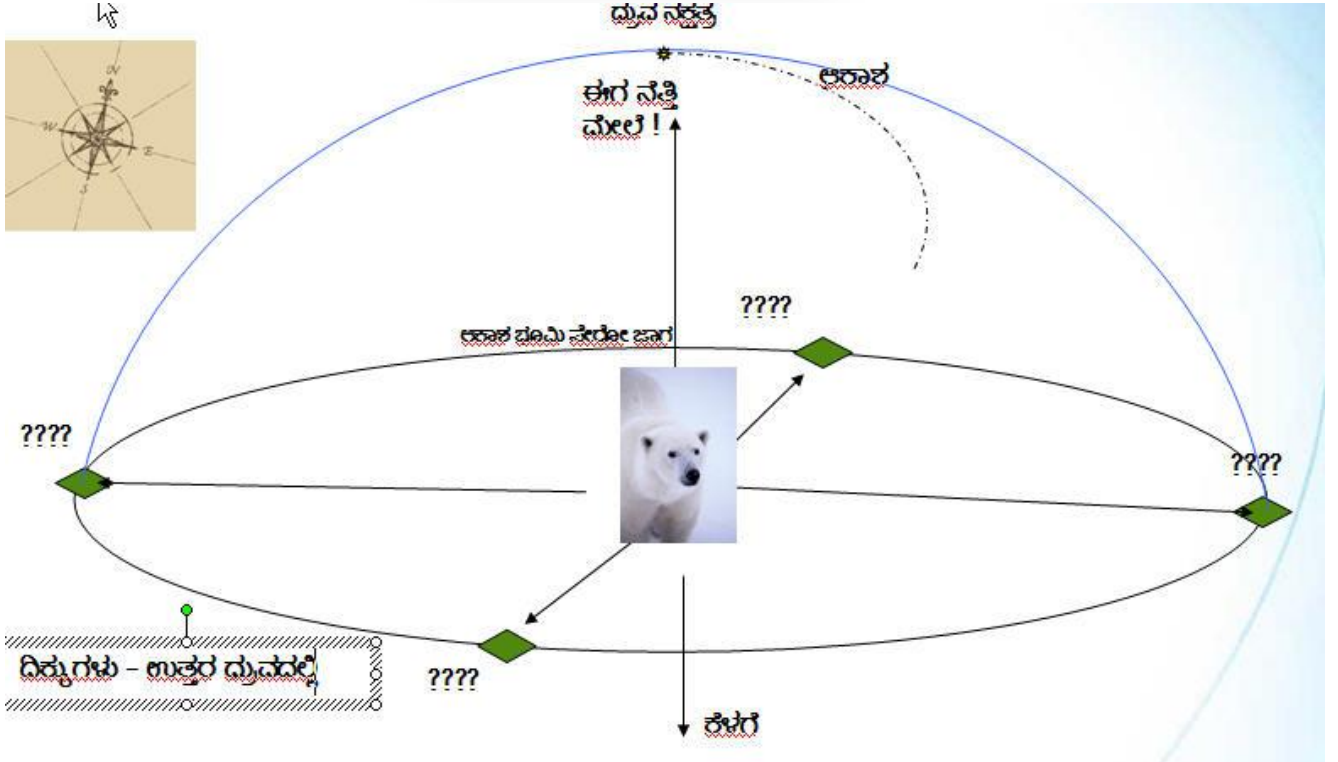
ಪುಟಾಣಿ ಚಿತ್ರ ಬರೀತು. ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರ ಹೇಗೆ ನೆತ್ತಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಯ್ತು ಅಂತನೂ ತೋರಿಸಿಬಿಡ್ತು ನೋಡಿ. ಆದ್ರೆ ಆಮೇಲೆ ಶುರುವಾಯ್ತು ಪೀಕಲಾಟ ಪುಟಾಣಿಗೆ. ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ತೋರಿಸ್ತು. ನಡುವೆ ಒಂದು ಬಿಳೀ ಕರಡೀನೂ ಬರೀತು. ಆದ್ರೆ ಬಲಕ್ಕೆ ಹೋದ್ರೆ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಾಗತ್ತೆ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದ್ರೆ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಾಗತ್ತೆ ಅಂತ ಮಾತ್ರ ಬರೆಯಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತೇ ಆಗಿಲ್ಲ!

“ಅಣ್ಣ ನೀವೇ ತೋರ್ಸಿ – ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬರೆಯೋದು ಯಾವ್ಕಡೆ ಯಾವ್ವಿಕ್ಕು ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗ್ತಿಲ್ಲ” ಅಂತು ಪುಟಾಣಿ ಸಪೋರೆ ಹಾಕೊಂಡು.

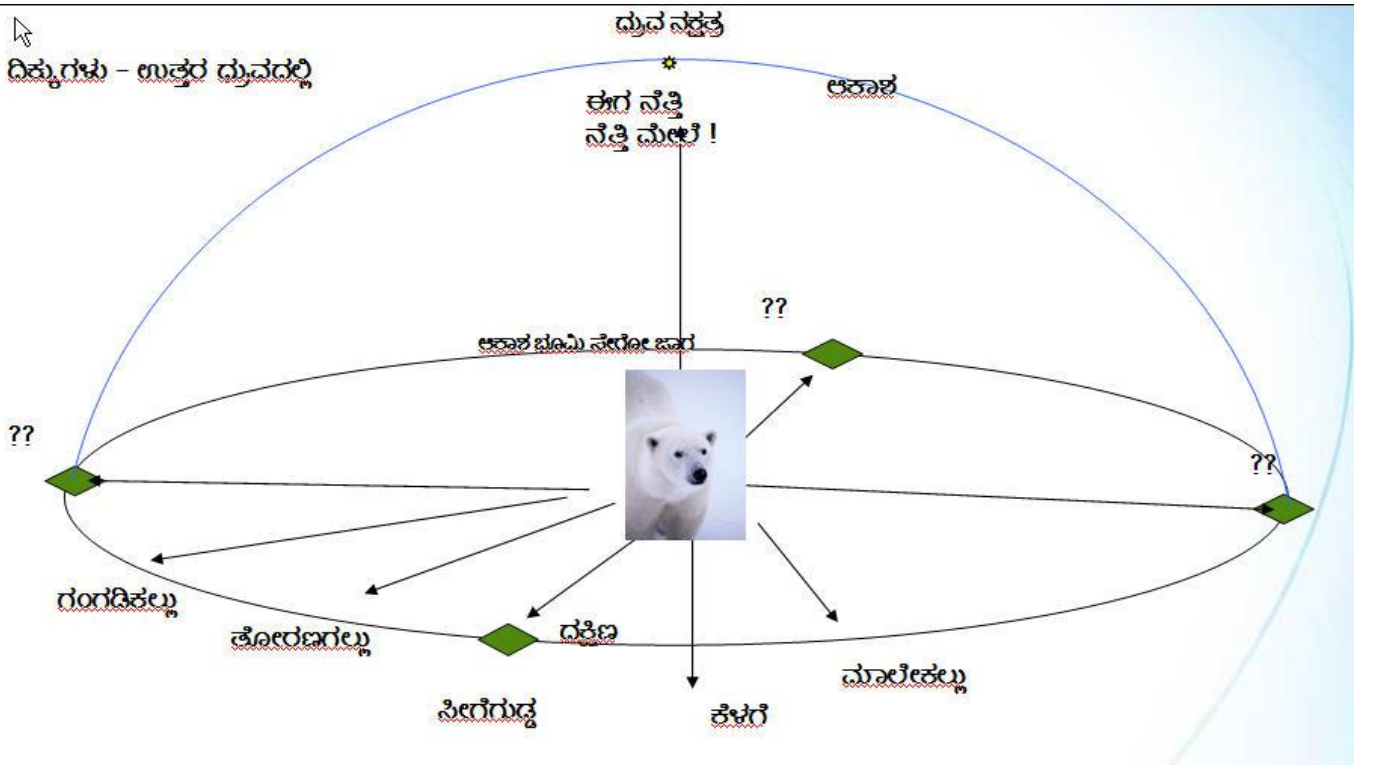
ಜ್ಞಾನ

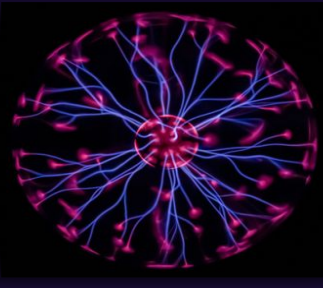
ಲೋಕ

“ಈಗ ಮೊದಲೇ ಚಿತ್ರ ನೋಡು ಪುಟ್ಟಾ – ಉತ್ತರ ಅನ್ನೋ ಕಡೆಗೆ ಸೀಗೇ ಗುಡ್ಡದಿಂದ ಹೋದ್ರೂ, ಮಾಲೇಕಲ್ಲಿಂದ ಹೋದ್ರೂ, ಗಂಗಡೀಕಲ್ಲಿಂದ ಹೋದ್ರೂ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರ್ತೀವಿ? ಉತ್ತರ ಧ್ರುವಕ್ಕೆ ಅಲ್ವಾ? ಹಾಗಾರೆ, ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದಿಂದ ಕೂತು ನೋಡ್ತಾಗ ಈ ಊರುಗಳಿಂದ ಬರೋ ದಾರಿಗಳು ಹೇಗೆ ಕಾಣತ್ವೆ ಅಂತ ನೀನು ಬರೆದ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಗುರುತು ಮಾಡೋಣ್ವಾ?” ಅಂತ ಹೇಳಿ ಪುಟಾಣಿ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದೆರೆಡು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡ್ತು ಅಪ್ಪ.

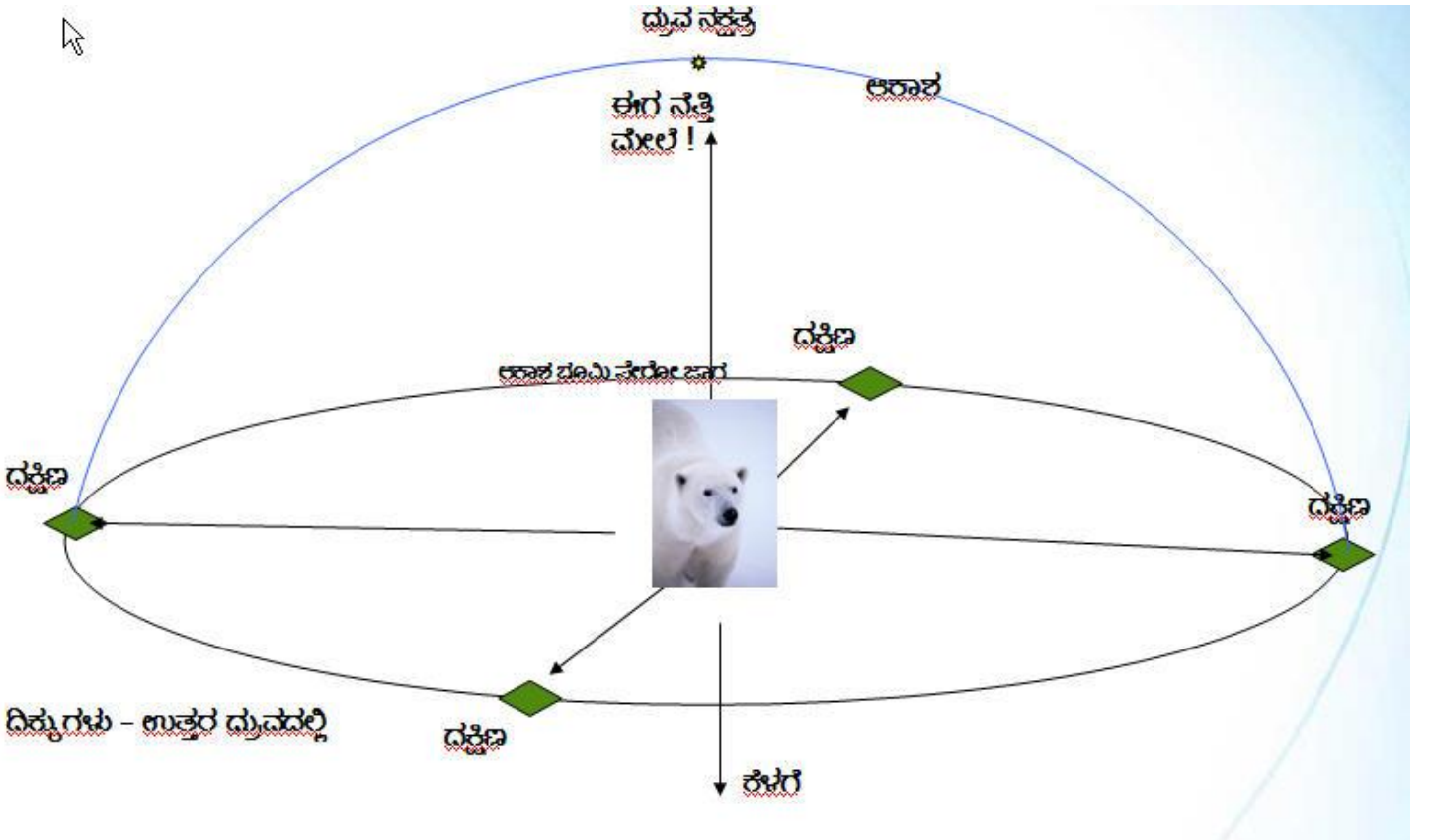
Jñāna

Loka

“ಈಗ ನೋಡು ಪುಟ್ಟ, ನಮ್ಮೂರಿಂದ ಉತ್ತರಧ್ರುವಕ್ಕೆ ನಡ್ಕೊಂಡ್ ಹೋದ ಹಾಗೇ, ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದಿಂದ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬರ್ಬೋದು ಅಲ್ಲಾ? ಹಾಗೆ ಬಂದ್ರೆ ನಾವು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಬರ್ತೀವಿ?”
“ಅದು ಗೊತ್ತು! ದಕ್ಷಿಣ” ಅಂತು ಪುಟಾಣಿ. “ಸರ್ಯಾಗಿ ಹೇಳ್ವೆ ನೋಡು. ಈಗ ಅದೇ ತರಹ ಮಾಲೇಕಲ್ಲಿಂದಲೂ, ತೋರಣಗಲ್ಲಿಂದಲೂ, ಗಂಗಡಿ ಕಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಾ ಹೋಗಿದ್ದ ದಾರಿಲೇ ಮತ್ತೆ ಬಂದ್ರೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ್ಬಹುದು? ಮತ್ತೆ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋದ ಹಾಗಾಗತ್ತೆ?” ಅಂತು ಅಪ್ಪ.

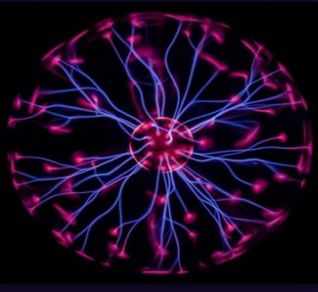
ಪುಟಾಣಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆರಳು ತೋರ್ಸಿದ್ರೆ ಹಸ್ತ ನುಂಗೋ ತರಹ ಚುರುಕು! ತಕ್ಷಣ ಹೇಳು: “ಗಂಗಡೀಕಲ್ಲಿಂದ ಹೋದದಾರಿಲೇ ಮತ್ತೆ ಬಂದ್ರೆ, ಅಂದ್ರೆ, ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ, ಅಂದ್ರೆ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬಂದ್ರೆ ಗಂಗಡೀಕಲ್ಲೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ. ಹಾಗೇ ಮಾಲೇಕಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತೆ ಬಂದ್ರೆ, ಅಂದ್ರೆ, ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ, ಅಂದ್ರೆ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬಂದ್ರೆ ಮಾಲೇಕಲ್ಲೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ!” ಅಪ್ಪ ಕರಡೀಗೂ ಖುಶಿ ಆಯ್ತು ಪುಟಾಣಿಯ ಚಬುಕಾದ ಉತ್ರ ಕೇಳಿ. ಹಾಗಾದ್ರೆ ನೀನು ಮೊದಲು ಬರೆದ ಚಿತ್ರನಾ ಸರಿ ಮಾಡ್ತೀಯಾ” ಅನ್ನೋ ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ನೋಡತೆ ಆಗ್ಲೆ ಪುಟಾಣಿ ಚಿತ್ರಾನ ತಿದ್ದಿ ಬರೆದುಬಿಟ್ಟಿದ!

“ಭಲೇ! ಭೇಷ್ – ಸರಿಯಾಗಿ ಬರ್ಬಿದೀಯ ಪುಟಾಣೀ” ಅಂತ ಅಪ್ಪ ಕರಡೀ ಪುಟಾಣೀನ ತಬ್ಬೊತ್ತು.

ಪುಟಾಣಿ “ನಾನೀಗ್ಲೆ, ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳ್ತೀನಿ, ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದಲ್ಲಿ ಇರೋದೊಂದೇ ದಿಕ್ಕು – ಅದು ದಕ್ಷಿಣ. ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಹೋದ್ರೂ ಅದು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಮುಖ ಮಾಡಿರತ್ತೆ, ಏನು, ಹೇಗೆ ಅಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸ್ತೀನಿ. ಅಮ್ಮಂಗೂ ಖುಶಿಯಾಗಿ, ನಮ್ ಪುಟಾಣಿ ಬಲು ಜಾಣ ಅಂತ ಹೊಗಳಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬೊಗಸೆ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಕೊಡ್ತಾರೆ” ಅಂತ ಗವಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಓಟಕಿತ್ತಿತು!

ಜ್ಞಾನ

ಲೋಕ

ನಾಯಿಗಳ ಸಮಾವೇಶ: ಒಂದು ವರದಿ

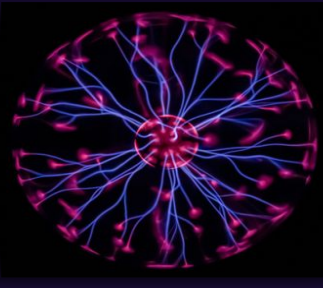
- ಶಿವಪ್ರಸಾದ್

ಅಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ಬೃಹತ್ ಸಮಾವೇಶ **ಬ್ಯಾಟರಾಯನಪುರದ ವೃಷಭಾವತಿ ಸೇತುವೆಯ ಕೆಳಗಡೆ** ಆಯೋಜನೆಯಾಗಿತ್ತು. ನಗರದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳಿಗೂ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಆಹ್ವಾನ ಹೋಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಾ ನಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬಂಧು ಬಳಗದ ಸಮೇತ ಬಹಳ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ನಗರದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಜಾಮ್ ಸಮಸ್ಯೆಯಿದ್ದರೂ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಜರಾಗಿದ್ದವು. ಶ್ರೀರಾಂಪುರ, ವಿಜಯನಗರ, ಜಯನಗರ, ಕೆಂಗೇರಿ, ಶಿವಾಜಿನಗರ, ವೈಟ್ ಫೀಲ್ಡ್, ಮೆಜೆಸ್ಟಿಕ್, ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಿಟಿ, ಹೆಬ್ಬಾಳ, ರಾಜಾಜಿನಗರ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಭಾಗಗಳ ನಾಯಿಗಳ ದಂಡೇ ಸೇರಿತ್ತು. ಈ ಸಮಾವೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ನಾಯಿಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ತಾರತಮ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9.30 ಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಟರಾಯನಪುರದ **ಸಂಗೀತ ವಿದುಷಿ ಕಾಳಿ ನಾಯಮ್ಮನ** ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ನಂತರ ನಾಯಿ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ **ಶ್ರೀರಾಂಪುರದ ಸಿದ್ದ**, ಬಂದಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಗಣ್ಯ ನಾಯಿಗಳನ್ನು, ಸಂಘದ ಎಲ್ಲಾ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಮಾವೇಶದ ಆಹ್ವಾನಕ್ಕೆ ಓಗೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ನಾಯಿ ಸಮೂಹವನ್ನೂ ತನ್ನ ಗಡಸು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿತು. ಎಲ್ಲ ನಾಯಿಗಳು ಕೂ.. ಕೂ.. ಕೂ.. ಎಂದು ಊಳಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಗತ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದವು.

ಸಮಾವೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಚರ್ಚಾವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಾದ ವಿವಾದಗಳು ಶುರುವಾದವು. ನಾಯಿ ಸಂಘದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ **ಜಯನಗರದ ಟಾಮಿ ಅಲಿಯಾಸ್ ತಮ್ಮಪ್ಪ** ಚರ್ಚಾ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಶುರು ಮಾಡಿತು. ನೆರೆದಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ನಾಯಿಗಳು ಟಾಮಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ದಿವ್ಯ ಮೌನವನ್ನು ವಹಿಸಿದವು. ಟಾಮಿ ವರ್ತಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಲು ಶುರು ಮಾಡಿತು.

“ಹಿಂದೆ ನಾವು ನಿಯುಕ್ತಿನಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಹಾಗೂ ಅವನ ಮನೆಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮನುಷ್ಯ ತಾನು ತಿಂದು ಬಿಟ್ಟ ಆಹಾರವನ್ನು ನಮಗೆ ಹಾಕಿ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕಾಲ ಕಸದಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೂ ನಾವು ತಿಂದ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತಿನಿಂದ ಅವನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ? ಮನುಷ್ಯ ನಮ್ಮ ಉನ್ನತ ಜಾತಿಯ ಕೆಲವೊಂದು ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಂದು ತನಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಈ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಉಣಬಡಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಹ್ಹ... ಹ್ಹ... ಹ್ಹ... ಎಂತಹ ಕಾಲ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಕೀಳು ಜಾತಿಯವರಾದ ನಮ್ಮ ಬೀದಿನಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆದು ಓಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಮನುಷ್ಯ ನಮ್ಮ ನಾಯಿ ಕುಲಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ತಾರತಮ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಇದನ್ನು ನಾವು ಖಂಡಿಸಲೇಬೇಕು” ಎಂದಿತು.

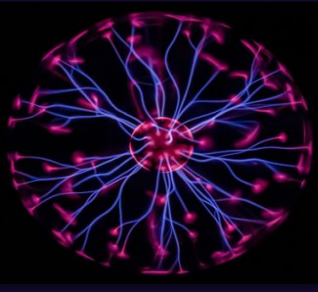
ಈ ಮಾತಿಗೆ, ನೆರೆದಿದ್ದ ನಾಯಿಗಳು ಗುರ್ ಗುರ್ ಗುರ್ ಎಂದು ಗುರ್ಗುಟ್ಟಿ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದವು.

ನಾಯಿಗಳ ಗುರುಗುಟ್ಟುವಿಕೆ ನಿಂತ ನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರುಕುಡಿದು ಗಂಟಲನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಟಾಮಿ ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿತು. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರುವ **ಸ್ವಾರ್ತ್ ಅಪ್** ಐಡಿಯಾವೊಂದು ನಮ್ಮ ಕುಲದೊಳಗಿನ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗ್ಯಾರಿಗಾದರು ಗೊತ್ತಾ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ, ನೆರೆದಿದ್ದ ನಾಯಿಗಳು ಏನೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಮುಖ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಂಡವು. ಕೆಲಹೊತ್ತು ಕಳೆದರು ಯಾವ ನಾಯಿಗಳು ಏನು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸದಿದ್ದಾಗ, ಟಾಮಿಯೇ ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಇತರ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಶುರುವಾಗಿರುವ **'ಡಾಗ್ ಕೇರ್ ಸೆಂಟರ್'** ಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೇ ನಾನು ಹೇಳಹೊರಟಿರುವುದು ಎಂದಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಕೆಲವೊಂದು ನಾಯಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಅರಿವಿದೆ ಎಂಬಂತೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ದ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿ ಸುರ್ ಸುರ್ ಎಂದು ಶಬ್ದ ಮಾಡಿದವು. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಈ ಸೆಂಟರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ ಎಂದು ಟಾಮಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ **ಕನಕಪುರ ರಸ್ತೆಯ ಮೋಹಿನಿ ನಾಯಿ , ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಿಟಿ ಯ ಸುಂದರಿ ನಾಯಿ , ಇಂದಿರಾನಗರದ ಜಾಕೀ ನಾಯಿ** ತಮ್ಮ ಏರಿಯಾ ದಲ್ಲಿ ಈ ಸೆಂಟರುಗಳು ತಮ್ಮ ಏರಿಯಾ ಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಅರಿವಿದೆ ಎಂದು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದವು.

ಟಾಮಿ ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿತು. ಈ ಸೆಂಟರುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಒಳಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ವೆಲ್ಕಮ್ ಡ್ರಿಂಕ್, ಒಳ್ಳೆ ಸ್ನಾಕ್ಸ್, ತಿಂಡಿ, ಊಟ, ಒಳ್ಳೆ ಸಾಂಗ್ಸ್, ಡಾನ್ಸ್, ಏರೋಬಿಕ್ಸ್, ಹಾಗೆಯೇ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಏರಿಯಾದ ಶ್ರೀಮಂತ ನಾಯಿಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೋಶಿಯಲ್ ನೆಟ್ವರ್ಕಿಂಗ್ ಅವಕಾಶ, ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಐಷಾರಾಮಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಕೆಲವೊಂದು ನಾಯಿಗಳು, ಅಯ್ಯೋ ಇವೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಮರುಗಿದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ನಾವು ಅವಕಾಶವಂಚಿತವಾದೆವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಪಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದವು. ಉಳಿದವು ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೆಲವೇ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಕೋಪದಿಂದ ಕುದಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಟಾಮಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ನಾವು ಈ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ, ಈ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸರ್ಕಾಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಹೋರಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಗುಡುಗಿ, ಯಾರಾದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿದ್ದರೆ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು.

ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಗುಸು ಗುಸು ಶುರುವಾಯಿತು. ಬಹಳ ಸಮಯ ಕಳೆದರು ಯಾವ ನಾಯಿಯೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡದಿದ್ದರಿಂದ ತಾನೇ ಚರ್ಚೆಯ ಇನಿಶಿಯೇಟಿವ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು **ಶಿವಾಜಿನಗರದ ಮೌಶಿ ನಾಯಿ** ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತಾಡಲು ಶುರು ಮಾಡಿತು. ನಾವು ಈ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಇದು ಹಾಗೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ, ಬರಿ ಡಾಗ್ ಕೇರ್ ಸೆಂಟರುಗಳಲ್ಲದೇ ಡಾಗ್ ಹೋಟೆಲುಗಳನ್ನೂ ತೆರೆಯಲು ಪ್ಲಾನ್ ನಡೆದಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನು ವಾಕಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇಬ್ಬರು ಮನುಷ್ಯರು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ತಾನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಿ ಹೇಳಿತು.

ಜಾನ್

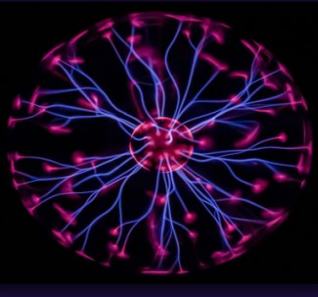
ಲೋಕ

ಈ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯಲು ನಮಗಿರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಧಾನವೆಂದರೆ, ನಾವು ಮೊದಲು ಮನುಷ್ಯ ಹಾಗೂ ಅವನು ಸಾಕುವ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ನಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲಿ ಬೊಗಳಿ ಅವರನ್ನು ಹೆದರಿಸಬೇಕು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಬಗ್ಗದಿದ್ದರೆ ಕೆಲವರನ್ನು ಹಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗ ಕಚ್ಚಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಆತ್ಮಹುತಿ ದಾಳಿಗೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಬೇಕು. ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲೇ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನಟಿ ಹಾಗೂ ಅವಳು ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಕು ನಾಯಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಂದು ನಾಯಿಗಳು ಎಗರಿ ಹಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ ಕಚ್ಚಿ ಗಾಯಗೊಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿತು. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಕದನೋತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಅಬ್ಬರಿಸಿ ತನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸಿ ಎರಡು ಲೋಟ ನೀರನ್ನು ಗಟಗಟನೆ ಕುಡಿದು ತನ್ನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು. ಮೌಶಿಯ ಮಾತುಗಳು ಕೆಲವು ನಾಯಿಗಳ ರಕ್ತವನ್ನು ಕುಡಿಸಿ ತಾವು ಮೌಶಿಯ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಯಾವ ತ್ಯಾಗಕ್ಕಾದರೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ, ನಾಳೆಯಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಹೋರಾಟ ಎಂದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿಬಿಟ್ಟವು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುತ್ತಾ, ಎಲ್ಲ ನಾಯಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ನಾಯಿ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ **ಮೆಜೆಸ್ಟಿಕ್ ಮೋತಿ** ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಆಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೋತಿಯೋ ಬಹಳ ಅನುಭವಸ್ಥ ಹಾಗೂ ಮೆಜೆಸ್ಟಿಕ್ ರೀತಿಯ ಜನನಿಬಿಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ನಾಯಿ. ತನ್ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ ಶುರುವಾದಂತೆ ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಶುರು ಮಾಡಿತು. ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮರಾ ಹಾಗೂ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರಾ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಆಲಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಮುಂದೇನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವನ ಮನೆಯನ್ನು ಕಾಯುವುದು ನಮ್ಮ ಪರಮೋಚ್ಚ ಕಾಯಕ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರೇ ನಮ್ಮ ನಾಯಿ ಸಂಕುಲ. ಅನ್ನ ಹಾಕುವವರಿಗೆ ನಿಯತನ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿ ಅವರ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಅವರ ಋಣ ತೀರುಸುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಕುಲದ ಕೆಲವು ಉಚ್ಚ ತಳಿಗಳಿಗೆ ಮನುಷ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಆ ತಳಿಗಳಿಗಿಂತ ನಾವೇ ಅದೃಷ್ಟವಂತರು. ಬೇಕೆನಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಒಂದು ಜಾಗದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹಾಯಾಗಿ ಹೋಗಿಬರುತ್ತೇವೆ. ಬೇಕೆನಿಸಿದ್ದನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಸ್ವತಂತ್ರರು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾವು ಬದ್ಧರು. ಪಾಪ ಅವು ಎಷ್ಟೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ ಪಂಜರದ ಹಕ್ಕಿಗಳೇ. ಅವುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಲಮೂತ್ರ, ವಿಸರ್ಜನೆಗೂ ಮನುಷ್ಯ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಸಮಯದಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿವೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಹಾರ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚಲನವಲನಗಳು, ಮನೆ ಎಂಬ ಬಂದಿಖಾನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ನೀವೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿ. ತಮಗೆ ಈಗಿರುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನ ಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಐಷಾರಾಮಿ ಬಂದಿಖಾನೆ ಬೇಕೇ? ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮೋತಿ ಮಾತು ಮುಗಿಸಿತು.

ಟಾಮಿ ಹಾಗೂ ಮೌಶಿಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ದ್ವಂದ್ವ ಮನಸ್ಕರಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ನಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮೋತಿಯ ಮಾತುಗಳು ಸರಿಯೆನಿಸಿ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಮೋತಿಗೆ ಬೌ... ಬೌ... ಬೌ... ಬೌ... ಎಂದು ಜಯಕಾರ ಹಾಕಿದವು.

ಜ್ಞಾನ

ಲೋಕ

ಕವನ: ರೆ...

- ವೆಂಕಟೇಶಪ್ರಸನ್ನ

"ಜಂಗಲ್ ಬುಕ್ಸ್" ಖ್ಯಾತಿಯ ಕವಿ, ಲೇಖಕ **ರಡ್ಫಾರ್ಡ್ ಕಿಪ್ಲಿಂಗ್** ಅವರ ಬಹಳ ಜನಜನಿತವಾದ
"ಇಫ್" ಪದ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಭಾವಾನುವಾದ

ನಿನ್ನ ನೆಮ್ಮದಿಯ ನೀಂ ಕಾಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತಿರೆ
ನಿನ್ನನೇ ಹಳಿಯುತಿರೆ ತಲ್ಲಣಿಸಿದುಳಿದವರು,
ನಿನ್ನಳವಿನೊಳು ನಿನ್ನ ನಂಬುಗೆಯದಚಲವಿರೆ
ಅನ್ಯರಪನಂಬಿಕೆಯ ಮನ್ನಿಸುತ ನಡೆಯುತಿರೆ

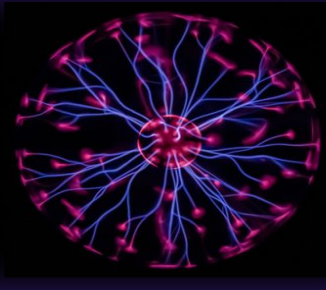
ತಾಳುವಿಕೆ ನಿನ್ನೊಳಿರೆ, ತಾಳ್ಮೆಯಿಂ ದಣಿಯದಿರೆ
ದಾಳಿ ಹುಸಿಯಿಂ ನಡೆಸೆ ಹುಸಿಯ ನೀನಾಡದಿರೆ
ಬಾಳೆ ಹಗೆತನವಾಗೆ ಹಗೆಯ ನೀಂ ಬಯಸದಿರೆ
ಢಾಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸದೆ ಮಾತಿನೊಳ್ ವಿನಯವಿರೆ

ಕನಸ ನೀಂ ಕಾಣುತಿರೆ ಕನಸಿನಾಳಾಗದಿರೆ
ಮನದಿ ಮಂಥನ ನಡೆಸೆ ಚಿಂತೆಯೇಡಾಗಿಸದೆ
ನಿನಗಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಗೆಲುವು ಸೋಲೆಂಬೆರಡು
ಘನಕಪಟಿಗಳ ನಡುವೆ ಸಮತೆಯಂ ತೋರುತಿರೆ

ನಿನ್ನ ಸತ್ಯವ ತಿರುಚಿ ಕೇಡಿಗರು ಮರುಳರಿಗೆ
ಗನ್ನವಾಗಿಸೆ, ಕೇಳಿ ಸಹಿಸುವಾಚಾರವಿರೆ
ಭಿನ್ನಗೊಂಡಿರೆ ಜೀವ ಮುಡಿಪಿಟ್ಟು ಮಾಳ್ ಬೆಸ
ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೀನದನು ಕಟ್ಟಲಣಿಯಾಗುತಿರೆ

ಗಳಿಕೆಯಂ ನಿನದೆಲ್ಲ ಕುತ್ತಿಗೆಂದಡವಿಟ್ಟು
ಬೆಳೆವುದೋ ಕಳೆವುದೋ ತಿಳಿಯದೇ ನಡೆಯುತಿರೆ
ಕಳೆದರೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮೊದಲಿನಿಂ ತೊಡಗುತಿರೆ
ಬಳಿಕ ಕಳೆದುದರ ಬಗೆಗುಸಿರನೇ ಎತ್ತದಿರೆ

Jñāna

Loka

ಮಿಡಿವೆದೆಯ ತುಡಿವ ನರ ದುಡಿವ ಕಸುವಂ ನೀನು
ಗಡುವು ದಾಟಿಯು ನಿನ್ನ ನಡೆಗೆಂದು ಸೆಳೆಯುತಿರೆ
ಉಡುಗಿರಲು ನಿನ್ನಳವು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಬಳಲಿರಲು
"ಬಿಡದೆ ಮುನ್ನಡೆ"ಯೆಂದು ದೃಢಮನವದೆನ್ನುತಿರೆ

ಎಲ್ಲರೊಳಗೊಂದಾಗಿಯೂ ನಿನ್ನ ಹಿರಿಮೆಯಿರೆ
ಮಲ್ಲರಾಜರ ಜತೆಗೆ ನಡೆದರೂ ವಿನಯವಿರೆ
ಬಲ್ಲ ಸಖರೂ ಹಗೆಗಳೂ ನಿನ್ನ ಕುಟುಕದಿರೆ
ಎಲ್ಲ ನಿನ್ನೊಡನಾಡಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಿತಿಯೊಳಿರೆ

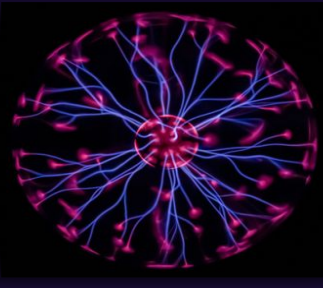
ಕರಗದಾ ಕಠಿಣತೆಯ ನಿಮಿಷವೊಂದರ ಬೆಲೆಯ
ಅರಿತು ನೀ ಚಣಚಣದ ಓಟಕೆಂದೆರೆಯುತಿರೆ
ಧರೆಯೆ ನಿನದಾಗುವುದು ಧರೆಯೊಳಗಿನೆಲ್ಲವೂ
ವರಪುರುಷ ನೀನೆನಿಸಿಕೊಳುವೆಯೆನ್ನಣುಗನೇ!

ಕರ್ನಾಟಕ ರಸಪ್ರಶ್ನೆ ಸ್ಪರ್ಧಾವಳಿ!

ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಸರಿ ಉತ್ತರ ನೀಡಿ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿ!

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಮುಂದಿನ ಪುಟದಲ್ಲಿ...

ಕರ್ನಾಟಕ ರಸಪ್ರಶ್ನೆ ಸ್ಪರ್ಧಾವಳಿ

- ಶಿವಪ್ರಸಾದ್

ನವೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಸಮಗ್ರ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಓದುಗರಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಗ್ಗೆ ರಸಪ್ರಶ್ನೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯೊಂದನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

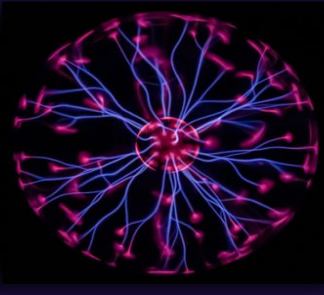
ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ನಿಯಮಗಳು

1. ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ 10 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿದೆ.
2. ಹೆಚ್ಚು ಸರಿಯುತ್ತರ ನೀಡಿದ ಮೊದಲೆರಡು ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.
3. ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳು ಸರಿಯುತ್ತರ ನೀಡಿದರೆ ಬಹುಮಾನ ವಿಜೇತರನ್ನು ಲಾಟರಿ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಭಾಗವಹಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಓದುಗರು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಸಂಖ್ಯೆ **9916049194** ಗೆ ದಿನಾಂಕ **05.01.2020** ರ ಒಳಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಸಂದೇಶದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕು.

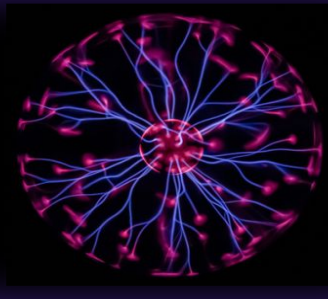
1	ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊದಲ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು?
2	ಟಿಬೆಟಿಯನ್ ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ?
3	ಚಂದ್ರನ ಮೇಲ್ಮೈ ಮೇಲೆ ಇರುವಂತಹ ಭೌಗೋಳಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭೂಪ್ರದೇಶ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ?
4	'ಕರೆದಂಟು' / 'ಕರದಂಟು' ಎಂಬ ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾವ ಎರಡು ಸ್ಥಳಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿವೆ?
5	ಸಿದ್ದಿ, ಕುಣಬಿ, ಹಾಲಕ್ಕಿ, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಗೊಂಡ, ಮತ್ತು ಗೌಳಿ ಎಂಬ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ?

ಜಾನ್

ಲೋಕ

6		ಈ ಛಾಯಾಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಪೆರಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳದ ಹೆಸರೇನು ಹಾಗೂ ಇದು ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ ?
7		ನಾಲ್ಕು ತಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ದೇವಾಲಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದೆ?
8		ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಪೆರಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು?
9		ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಪ್ಪತಗುಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಖನಿಜದ ನಿಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ?
10		ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು ಮತ್ತು ಅದು ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ?

The Temple Town of Nashik

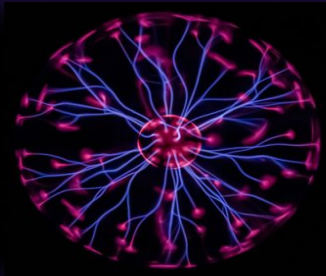
- Venkateshprasanna

The city of **Nashik** in Maharashtra has a long history dating back to the times of **Ramayana**, and is even today, home to some special historical and architectural marvels in and around it. It is one of the four places where the holy Kumbh happens, Haridwar, Prayag and Ujjain being the other three cities. In Ramayana, exiled for 14 years from Ayodhya, Rama spent a lot of his time in the forests of Panchavati on the banks of river Godavari along with Sita and Lakshmana. **Panchavati** today is a part of the Nashik. Nashik itself is said to derive its name from the incident of Lakshmana cutting off the nose of Shurpanakha, sister of Ravana. **Nasika** is Sanskrit, of course, means nose. The Aranya Kanda of Ramayana, is hence, set in and around Nashik.

The Godavari Ghats and the Surrounding Temples

The main ghats within the city is **Ramkund**, which separates the Panchavati area from the rest of the city. The calm Godavari River makes its way slowly through the city, via these ghats. (Pic 1)

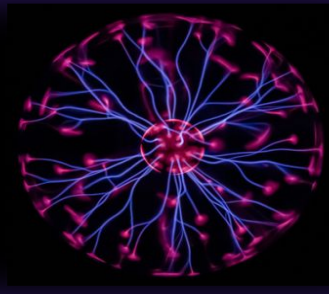
Ramkund is surrounded by many temples, small and big, but the architecturally important ones strike you right away as you look around. Most of these temples were constructed in late 17th century and in early parts of the 18th century, by the mighty **Peshwas** and the **Holkars of Indore**. Right opposite the main ghat of Ramkund is what locals refer to as the **Gora Nandi Temple** (Pic 2) – an 18th century Shiva Temple that has a relatively newly placed marble statue of Nandi, leading to its popular name. The temple, like many others in the region and of that time, has 3 shrines one behind the other – a smaller outermost open hall that hosts the Nandi with a dome shaped shrine on top, a middle larger closed hall, and the main sanctum that hosts the Shiva Linga, covered by the elongated Nagara style shrine.

Not far away from this temple is the famous **Naroshankara Temple** (Pic 4), another huge Shiva temple built on top of a pedestal with intricate carvings on the outer walls. Naroshankar Temple also has three shrines with the innermost one being the sanctum, and has three additional horizontal shrines on the outside entrance, and the one at the centre houses the famous “Naroshankar Bell”, in memory of the victory over the Portuguese. The temple, dedicated to **Rameshwara** was built in **1747** by **Naroshankar Rajebahaddur**. While the Nagara style main shrine oozes symmetry and perfection, the large middle shrine is equally impressive with carvings of elephants and lions. The outer walls contain detailed carvings of Dattatreya, Ganesha, Kala Bhairava, meditating sages and more.

Right opposite the Naroshankar Temple on the other side of the ghats is the **Nilakantheshwara Temple** (Pic 3) constructed by the Peshwas. The architecture is similar to the other two temples, while the stones used for construction appear to be of a darker shade. The inner sanctum hosts a marble Shiva Linga and opposite to it is another Nandi carved out of marble.

Crossing the road and going to the opposite side of the Ramkund takes you to the other architectural spectacle of this place, the **Sundar Narayan Temple** (Pic 5). In this temple, the **Sundaranarayana** form of Vishnu is worshipped, along with his consorts **Lakshmi** and **Vrunda**. Inside the temple, you can also find rare sculptures of “Standing Ganesha (Marathi: **Ubha Ganapati**)” and “Sitting Hanuman (Marathi: **Baslela Maruti**)” among others.

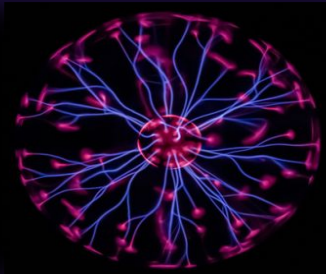
જાન

લોક

There are more temples within the radius of a couple of kilometres of Ramkund, including the **Ganga Godavari Mandir**, the **Sita Gumpha**, the five Banyan Trees indicating Panchavati, The huge sculptures of **Dutondya Maruti**, the grand **Kalaram Mandir** constructed by Sardar Odhekar of the Peshwas where Dr. Ambedkar fought to achieve entry for everyone, and more.

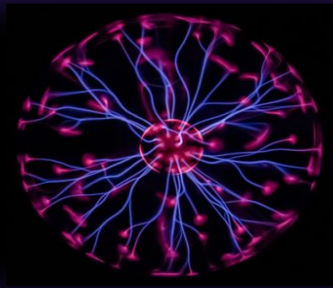

Triambakeshwar Jyotirlinga and Kushavarta

The **Triambakeshwar Temple** (Pic 6), one of the twelve Jyotirlingas across India, is about 28 kms away from the Nashik city. Brahmagiri Hill, which provides a great backdrop for the temple, is where River Godavari takes birth. According to a popular belief, **Sage Gowtama** performed penance on top of the hill to please Shiva and get River Ganga to flow at Triambakeshwar, to wash off his sin of accidentally killing a cow. Ganga came, in the form of Godavari, but was tough to find and contain as she flew down the hill and through the hermitage of Gowtama. He covered up a section of the land with long grass and succeeded in containing the flow of the river there and took bath to ward off his sins. This area is known as **Kushavarta** (Kusha means grass in Sanskrit and hence Kushavarta means surrounded with grass), a kund treated extremely holy by the pilgrims (Pic 7) flocking to Triambakeshwar.

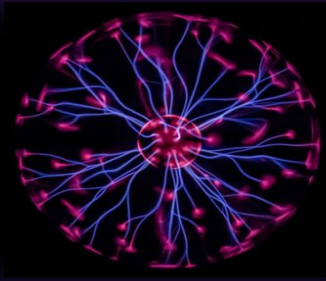
Reconstructed by **Balaji Baji Rao Peshwa** (Nanasaheb), the Triambakeshwar Temple looks majestic, made out of five shrines with huge and strong architecture. The inner sanctum houses the jyotirlinga that is believed to have aspects of Shiva, Vishnu and Brahma, and is worshipped all through the day. The serenity of the environment must be experienced to be believed.

જાન

લોક

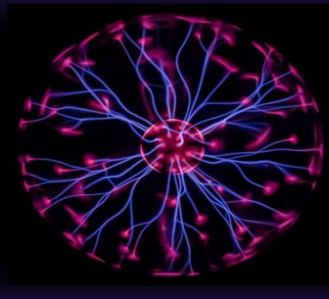
Pandu Lena Caves

About 8 kms to the southwest of Nashik city, a group of 24 caves capture the imagination of history buffs. Known as **Pandu Lena** (Lena in Marathi means cave), these are Hinayana Buddhist cave temples carved between **3rd century BC and 2nd century AD**. The cave temples are situated atop the **Trirashmi Hills**, and can be reached after climbing about 250 steps. While monks and commoners of that era have donated considerably towards the development and maintenance of these cave temples, profuse contributions towards their construction were sanctioned by the rulers of the time, the **Satavahanas**, the **Kshatrapas** and the **Abhirs**. There are invaluable inscriptions from the times of Satavahana kings **Gautamiputra Satakarni**, **Vasisthiputra Pulumavi**, **Krishna**; Kshatrapa kings **Nahapana** and **Usabadatta** and many more on the walls of the Viharas and the Chaityas.

While most of the carved caves are empty with large gathering areas, there are quite a few beautifully carved images of Buddha (Pic 9) and Bodhisattva across them too. There is even a beautiful and rare “Reclining Buddha” carving inside the 24th cave. The main prayer hall, Chaitya, can be seen in cave 18 with perfect looking apsidal ceiling supported by two rows of octagonal pillars, and a huge cylindrical stupa at the back of the nave (Pic 8).

The caves themselves got the name Pandu Lena on the back of the word “Pundru”, indicating yellowish colour of the rocks of the hill. A beautiful scenic view of the entire Nashik city and its outskirts is another advantage the tourist gets by climbing up to Pandu Lena.

ज्ञान

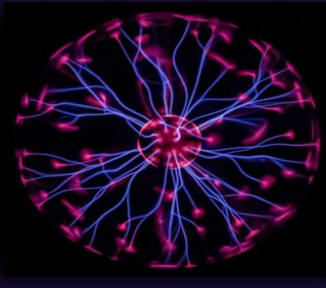

लोक

Nashik is also close to the home town of freedom fighter **Vinayak Damodar Savarkar**. The place is **Bhagur**, 17 kms from Nashik, where his home has been converted into a memorial (Pic 10), with a collection of rare photographs of the life and times of the much revered soul. Nashik also has many other temples of significance and memorials, including one dedicated to Dadasaheb Phalke, considered the father of Indian cinema. So, if you plan to visit Nashik, don't forget to explore its many facets.

Jñāna

Loka

ಸಂಕೇತಿ ಭಾಷೆ: ಮಕ್ಕಳ ಕವನಗಳು

- ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ಕೃ. ಮೂರ್ತಿ

ಸಂಕೇತಿ

ಎಂಗಡೆ ವಾರ್ತ ಸಂಕೇತಿ
ಎಂಗಲುಕಿದೆ ಹೆಂಬಾ ಪಿರ್ರಿತಿ |
ಶಿಹಿಶಿಹಿ ಪಾಲೂ ಸಕ್ಕರ ಮೇಲೂ
ಶೇರಿನಹುಡಿ ಸಿಹಿ ಸಂಕೇತಿ |
ಕೋಗಿಲಯಿಂಚರತಣ್ಣು ಸುಮಧುರು
ಕೋಳಕ್ಕಳಹೀ ಸಂಕೇತಿ |
ಗುಂಡಿಗ ತಟ್ಟಿ ನಗಾರಿ ಕುಟ್ಟಿ
ಕೊಂಡಾಡಣಿ ನಾ ಸಂಕೇತಿ ||

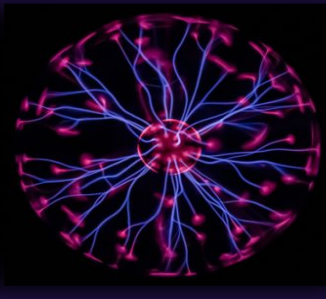
ಘಮಘಮ ರೊಟ್ಟಿ

ಕಂದಾ ಕಿಟ್ಟಿ ಕಣ್ಣಣಿ ಕಿಟ್ಟಿ
ಇಂದಾ ನೀ ರೊಟ್ಟಿ
ಗರ್ಗಾ ಛೋಕಾಯಿಕ್ಕರ ರೊಟ್ಟಿ
ಘಮಘಮಘಮ ರೊಟ್ಟಿ |

ಅರ್ಶಿಯ ಕುಟ್ಟಿ ನೀರ ಅಟ್ಟಿ
ಅಳಾಹಿ ಕಾಯ್ವೊಟ್ಟಿ
ಉಪ್ಪೊರು ಚಿಟ್ಟಿ ಥಳಿಶ್ಯಾ ತಟ್ಟಿ
ಒದಗಿನ ಬಿಶಿರೊಟ್ಟಿ |

ಅಮ್ಮಾ ಕೊಂಡಾ ರುಚಿರುಚಿ ರೊಟ್ಟಿ
ಆಪಣಿ ತೊಡತಟ್ಟಿ
ನಂಥಾ ಆಪಿಯೆ ಆಹಣಿ ಗಟ್ಟಿ
ನಾನೇ ಜಗಜಟ್ಟಿ-
ಆಪಿ, ನಾನೇ ಜಗಜಟ್ಟಿ-
ಅಮ್ಮಾ, ಆಹಣಿ ಜಗಜಟ್ಟಿ ||

ಜ್ಞಾನ

ಲೋಕ

ಅರಗಿಳಿ

ಗಿಳಿಯೇ ಗಿಳಿಯೇ ಅರಗಿಳಿಯೇ
ಕಿರ್ರಚು ಕೀಚಣ್ಣರಾ ಗಿಳಿಯೇ
ಪಚ್ಚನೆ ಪುಕ್ಕು ಕೆಚ್ಚನೆ ಕೊಕ್ಕೂ
ವಚ್ಚದದಾರೋ ಮರಿಗಿಳಿಯೇ
ಮೆಚ್ಚಿಪಳಂಗಳ ಕಚ್ಚಿಮುಳುಂಗ
ಇಚ್ಚಿಪಿಯರ ಮಾಮರಗಿಳಿಯೇ
ನೊಚ್ಚನೆ ನೀನುಡಿನುಡಿಗಿಳಿಯೇ |

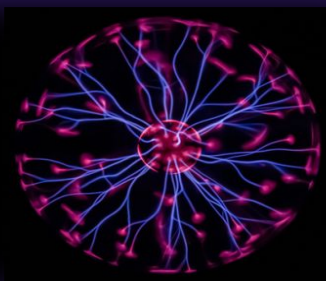
ಒಂದು ಎರಡು ಬಾಳೆಲೆ ಹರಡು... ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕೇತಿ ಭಾಷೆಯ ಪದ್ಯ

ಒಂಡು* ರೆಂಡು* ತಾಳುಕ್ಕು* ದಿಂಡು* |
ಮೂಡು* ನಾಲು* ಚಿರೋಟಿ ಪಾಲು* |
ಅಂಜು* ಆರು* ಸಾತುಕು* ಚಾರು* |
ಓಳು* ಅಟ್ಟು* ಮೋರ್ಪುಳಿ ತೊಟ್ಟು* |
ಒಂಬಿದು* ಪತ್ತು* ಕಡೇಕೊರ* ತುತ್ತು* |
ಒಂಡಣ್ಣ ಪತ್ತು* ಹೂ(ಗೊತ್ತು* |
ಓಹೊ ಚೂಟುತ್ತೆ ಗಮ್ಮತ್ತು* ||

ಸಂಕೇತಿ ಎಂದರೆ ಯಾರು? ಸಂಕೇತಿ ಭಾಷೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳೇನು ಎಂಬ ಕುತೂಹಲವೇ? ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ಕೃ. ಮೂರ್ತಿಯವರು "**ಟಾಕ್ ಆಫ್ ದ ಟೌನ್**" ಅವರ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ೧೦ ಭಾಗಗಳ ಈ ಪುಟ್ಟ ಪಾಡ್‌ಕಾಸ್ಟ್ ಸರಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ. ಕೇಳಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕ್ಯೂಆರ್‌ಕೋಡ್ ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ:

A series on Economic Recession: Part 3

- Shivaprasad

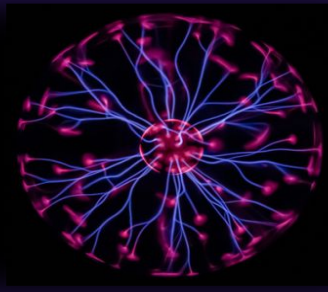
Continued from
previous edition...

In the last two editions, I have discussed on various aspects of Recession and its causes & consequences with a special reference to the economic recession during 2008-09. In this edition, I would be discussing the current situation and the key parameters associated with it.

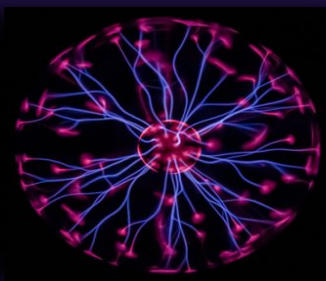
Latest annual report of the RBI for the fiscal year 2018-19 (or FY19) confirmed that the Indian economy has indeed hit a rough patch. The GDP growth rate of the economy has slipped to 5% in the first quarter of FY20, and further slipped to 4.5% in the second quarter of FY20, which is the lowest in over last six years. This is an indication of tougher times ahead. Be it the recent collapse of the automobile sector or the rising number of non-performing assets (NPAs), sluggish consumer demand or failing manufacturing sector, all have a hand in this declining growth rate.

Recently our Finance Minister has made a remark that the '**Indian economy may be facing a slowdown but there's no danger of a recession**'. This statement needs a detailed analysis before interpretation. In this context, I wish to provide the major data and statistics related to Indian economy as on December 2019 (Source: RBI statistical data).

1. **GDP growth** moderated to 4.5% year-on-year (y-o-y) in Q2:2019-20, extending a sequential deceleration to the sixth consecutive quarter. Real GDP growth was weighed down by a sharp slowdown in gross fixed capital formation (GFCF), cushioned by a jump in government final consumption expenditure (GFCE). Excluding GFCE, GDP growth would have been at 3.1%. Growth in real private final consumption expenditure (PFCE) recovered from an 18-quarter trough. The drag from net exports eased on account of a sharper contraction in imports than in exports.

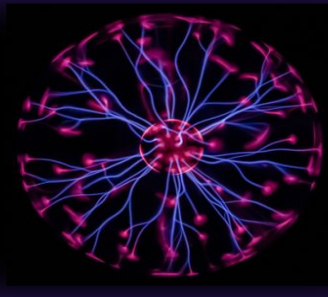
2. **On the supply side, gross value added (GVA) growth decelerated** to 4.3% in Q2:2019-20, pulled down by a contraction in manufacturing. The slowdown in manufacturing activity was also reflected in a decline in capacity utilization (CU) to 68.9% in Q2:2019-20 from 73.6% in Q1. Growth in the services sector moderated, weighed down mainly by trade, hotels, transport, communication, broadcasting services and construction activity. However, growth in public administration, defense and other services accelerated in line with the surge in government final consumption expenditure. Agricultural GVA growth increased marginally, despite contraction in kharif food grains production in the first advance estimates.
3. **Contraction in output of eight core industries** – which constitute 40% of the index of industrial production (IIP) – extended into the second consecutive month in October and became more pronounced, dragged down by coal, electricity, cement, natural gas and crude oil. However, output of fertilizers rose sharply, reflecting expectations of robust sowing activity in the rabi season.
4. **Rabi sowing** is catching up from the setback caused by delay in kharif harvesting and unseasonal rainfall in October and early November. By November 29, it was only 0.5% lower than the acreage covered a year ago. North-east monsoon precipitation was 34% above the long-period average up to December 4. Storage in major reservoirs, the main source of irrigation during the rabi season, was at 86% of the full reservoir level as on November 28 as compared with 61% in the same period a year ago.
5. High frequency indicators suggest that **Service sector activity** generally remained weak in October. Tractors and motorcycles sales – indicators of rural demand – continued to contract but at a moderated pace; **however, passenger vehicle sales – an indicator of urban demand – posted a slender positive growth in October after 11 months of decline**, reflecting festival season demand and promotional measures by auto companies. Commercial vehicle sales and railway freight traffic contracted. The PMI (Purchasing managers index) for services remained in negative zone in October (49.2) due to a decline in new export business and turning down of business expectations. However, it moved into expansion zone to 52.7 in November on a pick-up in new business.

6. **Retail inflation**, measured by y-o-y changes in the CPI, increased sharply to 4.6% in October, propelled by a surge in food prices. Fuel group prices remained in deflation, while inflation in CPI excluding food and fuel moderated further from its level a month ago.
7. Turning to the drivers of **CPI (Consumer Price Index)**, food inflation spiked to 6.9% in October – a 39 month high – pushed up by a sharp increase in prices of vegetables due to heavy unseasonal rains. Prices of onions, in particular, shot up by 45.3% in September and further by 19.6% in October. Inflation in several other food items such as fruits, milk, pulses and cereals also increased, reflecting diverse factors – the cost push of fodder prices in the case of milk; decline in production and sowing area of pulses; and minimum support price effects. Sugar and confectionery prices moved out of deflation in October as sugarcane output shrank on a y-o-y basis.
8. **Households' inflation** expectations, measured by the Reserve Bank's November 2019 round of the survey, increased by 120 basis points over the 3-month ahead horizon and 180 basis points over the 1-year ahead horizon as they adapted to the spike in food prices in recent months.
9. **GST collection** in the country during September 2019 was the lowest and stood at Rs. 91,916 crore and the same has improved to Rs. 95,380 crore in October and **Rs. 1,03,492 crore** in **November-2019**. The improvement in the GST collection is a positive indication of economic revival.
10. Overall liquidity in the economy remained in surplus in October and November 2019 despite an expansion of currency in circulation due to festival demand.
11. The pace of employment growth in India slowed in the last two years with job creation growing 3.9% in 2017-18 and 2.8% in 2018-19, a study done by ratings agency CARE Ratings showed.

All these data upto November 2019, which are discussed above suggests, there is a sign of improvement in few of the parameters and there is a continued decline in few. Amidst the news of slowdown, rise in FDI inflows from \$12.7bn (FY19) to \$16.3 bn (Q1 FY20) is a highly positive sign. Government and many economists feel the present situation faced by India is a '**Growth Recession**' which means is a situation in which growth is slow for a few quarters but not negative to be a technical recession, when low growth pushes up unemployment.

ಜ್ಞಾನ

ಲೋಕ

The data presented above suggests that the Indian Economy is undergoing 'Growth Recession' stage. It is in the hands of government to take proper measures to ensure that the situation does not slip into actual recessionary phase and boost the growth in the days to come.

Government has taken various measures and initiatives to revive the economy with a focus to boost the growth in core sectors such as Banking, NBFC, auto and real estate. Let us hope for the success of these measures and early recovery of Economy in the days to come.

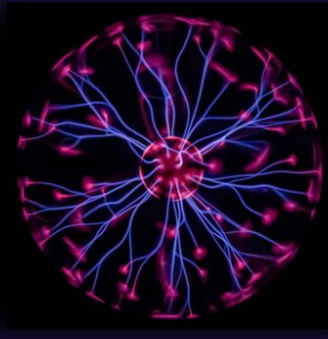
Do you want to contribute articles to the upcoming editions of Jñana Loka, the Multi Language Monthly?

You can share your articles (handwritten or otherwise), with us. You can write and share articles in any of the Indian languages or English.

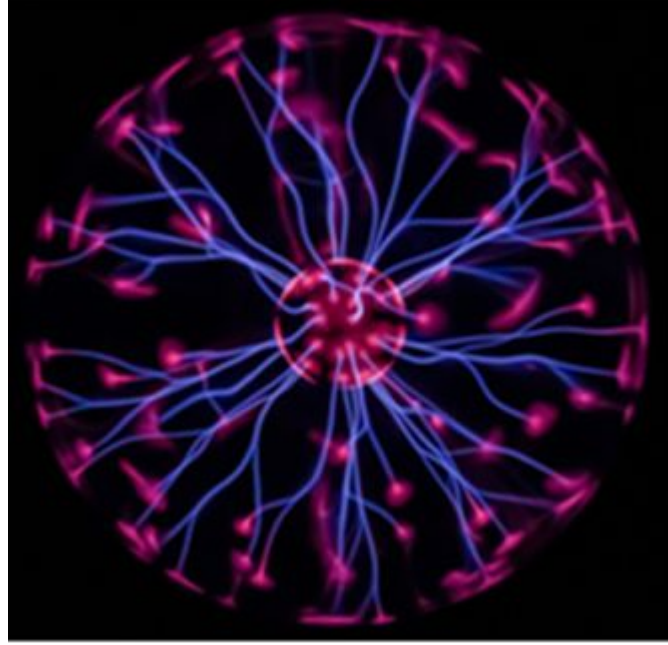
Send your articles to:
jnanaloka.mag@gmail.com

Editors hold the final rights of publishing any article in the Jnana Loka magazine.

ಜ್ಞಾನ

ಲೋಕ

Jñana Loka Multi Language Monthly November-December 2019

Published in e-Version only

Total Pages: 36 (including cover pages and contents)

Publishers

Venkateshprasanna H. M.

(hmvstart@gmail.com) / (Twitter: @hmvprasanna)

&

Shivaprasad K.

(ksp20001@gmail.com)

Send your feedbacks to:

jnanaloka.mag@gmail.com

- Articles and art published are proprietary creation of the authors.
- Images are pictures captured by the authors themselves unless otherwise mentioned.
- Images used for the Quiz are sourced from the Internet